

Cap sur l'école inclusive
en Europe

Dobra praktyka

Nauczyciel-referent oceniający kształcenie dzieci z niepełnosprawnością

Część modułu/ D

Kontakt : Isabelle NAUROY

École Jean Calvet
46000 Cahors

1/ Kontekst

Obszar geograficzny, o którym mowa w niniejszym dokumencie, obejmuje miejscowość Cahors i niektóre wioski na południowy zachód od miasta. Nauczyciel-referent (nauczyciel odwiedzający i oceniający nauczanie w placówkach) interweniuje w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach z sektora publicznego i prywatnego w trakcie całego roku szkolnego.

W ramach interwencji zbadanych zostanie około 230 plików uczniów niepełnosprawnych, do których zostaną dodane nowe pliki w zależności od potrzeb. We wskazanym obszarze funkcjonuje najwięcej programów ULIS (szkolnych programów integracyjnych dla dzieci niepełnosprawnych) w regionie: są to 4 szkoły ULIS, jedno gimnazjum ULIS, czyli łącznie 48 uczniów.

2/ Cele

Jednym z celów nauczyciela-referenta jest koordynacja zespołów pracujących na rzecz uczniów niepełnosprawnych, tak aby ci ostatni mogli ukończyć naukę szkolną i przy utrzymaniu włączenia takich uczniów jako priorytetu. Będziemy w tym przypadku zainteresowani uczniami, którzy kształcą się w zwykłym środowisku szkolnym i korzystają z programu ULIS.

3/ Realizacja dobrej praktyki

Dla każdego ucznia z niepełnosprawnością, który korzysta z programu ULIS co najmniej raz w roku organizowane jest szkolne spotkanie zespołu monitorującego. W razie potrzeby spotkań tych może być więcej na prośbę rodziny, szkoły lub placówki opiekuńczej. Referent jest początkowo odpowiedzialny za zorganizowanie zespołu monitorującego szkołę poprzez zaproszenie wszystkich interesariuszy (specjalistów i rodziny), które pracują lub mieszkają z dzieckiem.

W dniu spotkania zespołu monitorującego referent prowadzi spotkanie, udzielając głosu wszystkim, zbiera wszystkie niezbędne informacje i poszukuje, jeśli to konieczne, dostosowań umożliwiających uczniowi podążanie za jego trybem nauki w jak najlepszych warunkach, przy jednoczesnym uwzględnieniu jego niepełnosprawności. W przypadku uczniów korzystających z programu ULIS, ich włączenie do klasy objętej monitorowaniem jest omawiane ze zgromadzonym zespołem. Każdy specjalista może udzielić odpowiedzi i wyjaśnić, dlaczego trudno jest osiągnąć włączenie niektórych uczniów. Dzięki temu można dopracować program pedagogiczny i terapeutyczny oraz wprowadzić niezbędne poprawki, takie jak dostosowane materiały dydaktyczne lub asysta w określonych porach dnia.

W przypadku, gdy włączenie okaże się bardzo trudne i zgoła niemożliwe, konieczne będzie zaproponowanie procesu przystosowania, który będzie lepiej dopasowany do danego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Po zakończeniu spotkania zespołu szkolno-monitorującego nauczyciel-referent podsumowuje je w oficjalnym dokumencie zatytułowanym GEVASCO (przewodnik po wynikach oceny potrzeb kompensacyjnych ucznia w procesie kształcenia), w którym zebrano główne informacje na temat sytuacji ucznia, tak aby można je było uwzględnić przy ocenie jego potrzeb. Dokument GEVASCO jest następnie wysyłany przez referenta z MDPH (Maison Départementale des Personnes Handicapées, tj. regionalnej służby odpowiedzialnej za osoby niepełnosprawne) do rodziców. Jest on również przesyłany do dyrektora szkoły, dyrektora szkoły i służby opiekuńczej.

Aby plik mógł być zbadany przez multidyscyplinarny zespół MDPH, do dokumentu GEVASCO musi być dołączony wniosek MDPH wypełniony przez rodzinę. Referent może przy jego sporządzaniu pełnić rolę doradcy, pomagając rodzinie w wypełnieniu dokumentu.

4/ Ewaluacja dobrej praktyki

Oto opis stanowiska nauczyciela-referenta do spraw szkolnictwa, zatrudnionego na początku roku szkolnego 2017 w opisywanym obszarze:

Personel – osoby spełniające wymogi dla stanowiska:

- Nauczyciele szkolni posiadający certyfikat CAPA-SH (certyfikat kompetencji zawodowych w zakresie specjalistycznych środków pomocniczych) lub w trakcie procesu certyfikacji;

Procedura rekrutacyjna: przy rekrutacji na dane stanowisko decydujące znaczenie dla oceny kandydata/kandydatki ma rozmowa rekrutacyjna

Konkretne działania związane ze stanowiskiem

⇒ **Tzw. „misje” (monitorowanie procesu kształcenia):**

- W związku z monitorowaniem procesu kształcenia osoba taka zbiera nauczycieli, pracowników oświaty i służby zdrowia lub służb socjalnych, które przyczyniają się do realizacji indywidualnego planu edukacyjnego ucznia.
- Zapewnia obecność rodziców podczas spotkań zespołu monitorującego.
- Jest moderatorem szkolnych zespołów monitorujących, które oceniają postępy uczniów w ramach ich indywidualnych planów. Raporty z ocen są wysyłane do MDPH.
- kontroluje ścieżkę szkoleniową uczniów oraz zapewnia ciągłość i spójność tej ścieżki.

- zapewnia funkcjonalne połączenie pomiędzy zespołem monitorującym edukację szkolną a multidyscyplinarnym zespołem CDA (Komitetu Praw i Autonomii Osób Niepełnosprawnych), poprzez stworzenie wszystkich niezbędnych dokumentów, które informują o kształceniu uczniów.
- Ułatwia rodzinom, szkołom i placówkom realizację decyzji zespołu CDA.
- Jest do dyspozycji multidyscyplinarnego zespołu, który może w każdej chwili zasięgnąć jego opinii.
- Píše raporty szkolnych zespołów monitorujących i zapewnia ich udostępnianie, zwłaszcza Inspektorowi Edukacji Narodowej odpowiedzialnemu za edukację specjalistyczną (IEN-ASH).
- W porozumieniu ze swoimi przełożonymi przekazuje do IEN-ASH lub zainteresowanego nauczyciela informacje związane z wdrażaniem indywidualnego planu nauczania oraz karty informacyjne dotyczące umiejętności i potrzeb uczniów.
- Co roku przedkłada IEN-ASH sprawozdanie z działalności, w tym ocenę ilościową oraz możliwości działań na nadchodzący rok.
- Jest związany/a tajemnicą zawodową.
- Jest partnerem do rozmowy dla rodzin i wszystkich podmiotów opiekuńczych, które mają styczność z uczniem.

⇒ **W przypadku pierwszego zapytania – prośby o wsparcie**

- Informuje, doradza i pomaga rodzinom złożyć wniosek do MDPH.
- Zachęca do poszukiwania najbardziej odpowiedniego rozwiązania w sytuacji ucznia w przypadku różnicy zdań między zespołem specjalistów a rodziną.
- Pomaga i doradza dyrektorom szkół, zespołowi administracyjnemu zarządzającemu oświatą w danym regionie (zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym) oraz kierownikom podmiotów świadczących usługi zdrowotne lub medyczno-socjalne.
- Bierze czynny udział w pracach zespołów monitorujących edukację.

Lista oczekiwanych umiejętności referenta

⇒ **Umiejętności:**

- - Posiadanie gruntownej wiedzy na temat systemu oświaty (przedszkole i szkoła podstawowa), w tym aktualnych trendów w zakresie adaptacji szkolnej i kształcenia dzieci niepełnosprawnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- - Dokładne poznanie struktur i problemów związanych z adaptacją szkolną i kształceniem dzieci niepełnosprawnych.
- - Wykazanie się umiejętnościami miękkimi interpersonalnymi w celu zapewnienia odpowiedniego kontaktu z uczniami i ich rodzinami.
- - Znajomość otoczenia regulacyjnego i instytucjonalnego w zakresie edukacji szkolnej, zdolność do świadczenia konkretnej pomocy i wsparcia edukacyjnego dla uczniów niepełnosprawnych.
- - Posiadanie kompetencji komunikacyjnych, a jednocześnie umiejętność wyjaśniania wyborów instytucjonalnych, posiadanie autentycznej zdolności słuchania i pracy zespołowej.
- - Zrozumienie konsekwencji płynących z zebranych informacji i umiejętność określenia priorytetów.
- - Umiejętność pracy w elastycznych ramach.
- - Umiejętności organizacyjne: rygor w zarządzaniu pismami i ich prezentacją; rozumienie wyzwań związanych z biurokracją.
- - Wykazanie się umiejętnościami organizacyjnymi, dokładność w zarządzaniu dokumentami i ich prezentacją; zrozumienie zasad komunikacji administracyjnej.
- - Posiadanie dobrych umiejętności obsługi komputera (Word i Excel).

⇒ **Ograniczenia związane ze stanowiskiem:**

Osoba pracująca jako referent musi:

- Wykazać wysoki poziom dostępności, zaakceptować ograniczenia czasowe i podróże w całym sektorze, za który jest odpowiedzialny, a czasami w całym dziale.
- Wykazać umiejętność pracy z różnymi partnerami instytucjonalnymi.
- Wiedzieć, jak zorganizować swój czas pracy, aby móc monitorować wszystkich uczniów z niepełnosprawnością w danym obszarze.

⇒ **Wymagane dalsze szkolenia**

- Udział w szkoleniach dla referentów, spotkaniach w ramach MDPH, spotkaniach regionalnych organizowanych na wniosek inspektora edukacji narodowej odpowiedzialnego za edukację specjalistyczną w danym regionie.

5/ Ograniczenia

Pomimo porad udzielanych przez szkolne zespoły monitorujące, rodziny mogą odrzucać propozycje lub wycofać się już po złożeniu wniosków i dokumentacji. Nie należy zapominać, że to rodzina zachowuje wolny wybór szkoły swojego dziecka, z wyjątkiem skrajnych przypadków, w których można stosować środki prawne (na przykład w przypadku, gdy stwierdzona zostanie niedostateczna opieka nad dzieckiem).

6/ Perspektywy

Ocena musi być przeprowadzona w perspektywie długoterminowej i czasami potrzeba kilku lat, by poznać miarodajne wyniki.